

V. BONTŠ-BRUJEVIŠ

VLADIMIR ILJITŠ PERHEESSÄ

Aina kun kävin Vladimir Iljitšin luona, minua ihmetytti ja liikutti hänen hämmästyttävän toverillinen, syvälinen ja lämmin suhtautumisensa joka askeleella sekä Nadežda Konstantinovnaan että hänen äitiinsä, joka asui aina heidän kanssaan. Nadežda Konstantinovna teki kaikkensa vapauttaakseen Vladimir Iljitšin kaikista taloustehtävistä, jotta hänellä olisi mahdollisuus työskennellä rauhassa niiden monien tieteellisten ja poliittisten kysymysten parissa, joissa hänellä oli aina erittäin paljon työtä. Mutta se ei helpolla onnistunut. Kun Vladimir Iljitš sattui olemaan kotona — hän viipyi usein monia tunteja kirjas-toissa — pienessä, puhtaassa, yksinkertaisesti kalustetussa huoneessaan, kuunteli hän mitä tehtiin viereisessä huoneessa ja keittiössä, missä perheen naisväki toimitti tiettyinä tunteina talousaskareita.

Sattui melko usein, että huolimatta hyvinkin hiljaisesta puheesta Vladimir Iljitš kuuli, ettei teepöytään ollut leipää taikka oli vielä jotain ostettava. Silloin hän ilmaantui ovelle ja päättävästi sanoi:

— Leipää lähden hakemaan minä! Miksi sinä Nadja et ennemmin sanonut sitä minulle?.. Pitäähän minunkin osallistua talousaskareisiin...

Siinä ei Vladimir Iljitšille saanut panna vastaan: hän puki nopeasti takin ja lähti lähimpään leipäkauppaan tai myymälään ja toi kaikkea, mitä tarvittiin.

— Tämän ostin harkintani mukaan, — sanoi Vladimir Iljitš juhlallisesti, ottaen salkusta tavaroita, jotka oli ostanut omin päin ja sitten kiiruhti huoneeseensa, missä jatkoi keskeytynyttä työtään.

He aterioivat, joivat teetä ja söivät illallista aina määrätunteina. Jos silloin sattui tulemaan joku toveri, Vladimir Iljitš oli

erittäin huomaavainen ja kestisi häntä kaikella, mitä oli pöydässä.

Vieläkin suurempaa huomaavaisuutta Vladimir Iljitš osoitti aina Nadežda Konstantinovnan äidille. Hän oli sairaalloinen. Kuinka Vladimir Iljitš huolehtikaan hänestä: kävi itse kutsu-massa lääkärin, osti lääkkeitä ja rohkaisi sairasta.

— Sairauden aikana on tärkeintä,— puheli Vladimir Iljitš,— ettei lannistuta.

Ja me tiedämme miten hän antoi itse siitä hämmästyttävän esimerkin kestäen kärsivällisesti sietämättömän kivun kylkiluiden välisten hermojen tulehtumisen aikana. Hän sairasti usein tätä tautia ja se vaivasi häntä erittäin kovin aivan toisen edustajakokouksen edellä. Hämmästyttävää lujutta hän osoitti Genevessä pidetyn „Venäjän vallankumouksellisen sosialidemokratian ulkomaisen liiton” edustajakokouksen aikana. Edustajakokouksen toisena päivänä hän kovin loukkasi itsensä pudotessaan täydessä vauhdissa polkupyörältä, joka juuttui raitiokiskon rakoon. Sitoen lähimmässä apteekissa loukkaantuneen silmänsä hän tuli edustajakokoukseen musta kääre silmällään eikä kauheasta kivusta huolimatta lähtenyt istunnosta tehden samana iltana laajan selostuksen puolueen II edustajakokouksen työstä ja edustajakokouksessa tapahtuneesta kahtiajaosta.

Tunnettua on myös miten suurta miehuullisuutta hän osoitti myöhemmin, kun häntä haavoitettiin elokuussa 1918. Suhtautuen näin omiin sairastumisiinsa hän oli erittäin huomaavainen ja herkkätuntoinen kaikille, jotka sairastuivat hänen luonaan.

Hänen ja Nadežda Konstantinovnan väliset suhteet olivat todellisen sosialistisen perheen oivallinen malliesimerkki.

Alituinen huomaavaisuus, ystävällinen, toverillinen suhtautuminen, pyrkimys olla yhdessä, kertoa uutisista ja uusista ajatuksista, pohtia yhdessä kaikkia poliittisen elämän tärkeimpiä ongelmia ja jännittyneen työn jälkeen lähteä kahden lepäämään — sellaiset suhteet olivat Leninin perheessä. Vladimir Iljitš kävi erittäin mielellään kävelyllä ja kun hänen onnistui saada vapaata aikaa arki- tai lepopäivinä, hän kiiruhti heti maalle Nadežda Konstantinovnan ja sisartensa kanssa, kun nämä kävivät hänen luonaan. Hän piti paljon heistä ja oli kirjeenvaihdossa heidän kanssaan ja pyysi aina niitä tovereita, jotka olivat saapuneet Venäjältä ja tavanneet hänen sisariaan, kertomaan tarkoin heistä. Kun Nadežda Konstantinovna sairastui Basedowin tautiin, Vladimir Iljitš huolehti hänestä mitä huomaavaisimmin suorittaen itse monia kotitöitä, ettei Nadežda Konstantinovna olisi liikaa rasittunut ja ollut huolissaan. Hän kävi Nadežda Konstantinovnan kanssa kaikilla parhaimmilla lääkäreillä. Vakuuttauduttuaan siitä, että leikkaus on väistämätön, hän pyysi tunnettua berniläistä kirurgia professori Kocheria

tekemään sen ja oli itse läsnä klinikassa leikkausta suoritetessa. Nadežda Konstantinovnan pitkän sairauden aikana Vladimir Iljitš tutki mitä seikkaperäisimmin Basedowin tautia ja sen parantamista koskevaa kirjallisuutta. Sain monia kertoja kuulla lääkäreiltä, että puhuessaan Nadežda Konstantinovnan sairaudesta Vladimir Iljitš esiintyi todellisena asiantuntijana. Ja tätä erikoista huomaavaisuutta hän osoitti Nadežda Konstantinovnalle aina ja kaikessa.

Asuen kauan ulkomailla Vladimir Iljitš piti herkeämätöntä huolta hellästi rakastamansa äidin Maria Aleksandrovnan terveydentilasta, mielialasta ja kaikista tarpeista. Vaikka hänellä olisi ollut miten paljon tahansa työtä ja vaikka mitä tärkeimmät vallankumoustehtävät olisivat vaatineet, kuten näytti, koko hänen aikansa, aivan viimeistä myöten, hän löysi aina mahdollisuuden, vaikkapa vähemmän nukkuen ja leväten, kirjoittaa äidilleen ehdottomasti huolenpitoa henkivän lämpimän kirjeen, kertoa itsestään, Nadežda Konstantinovnasta ja sisaristaan, jos he olivat hänen luonaan.

Yhteen aikaan II edustajakokouksen jälkeen, Vladimir Iljitš asui Lausannessa Geneven järven rannalla. Kävin usein siellä järjestöjemme asioilla. Kerran, kun Vladimir Iljitš oli lähdössä kahden viikon retkelle pitkin Sveitsiä, saavuin neuvottelemaan hänen kanssaan monista asioista ja meidän julkaisuistamme sekä sopimaan siitä, minne olisi lähetettävä kiireellisin posti ja sanomalehdet. Vladimir Iljitš oli tavatessamme hyvin innostunut.

— Lähdetään,— sanoi hän minulle,— näytän teille, millaisen erinomaisen lahjan äiti lähetti minulle ja Nadjalle! — Ja pitäen minua kädestä lähti kiireesti ovelle. Laskeuduimme alas, pihalle. Siellä oli kaksi uutta juuri pakkauksesta otettua erinomaista polkupyörää: toinen miesten, toinen naisten.

— Katsokaa, mikä komeus! Kaiken tämän on saanut aikaan Nadja. Hän kirjoitti kerran äidille, että ajelen mielelläni pyörällä, mutta meillä ei ole omia polkupyöriä. Äiti otti sen sydämenasiakseen ja yhdessä omaistensa kanssa sai kokoon sievoisen summan ja Mark Timofejevitš (Anna Iljinitšnan mies Jelizarov) tilasi meille Berliinistä kaksi polkupyörää „Nadežda” yhtiön kautta, jossa hän oli palveluksessa. Ja niin yhtäkkiä saimme ilmoituksen kuljetusyhtiöltä: minne käskette toimittaa postilähetyksen? Ajattelin, että palauttivat takaisin jotain illegaalista, ehkä kirjallisuutta, tai ehkä joku on lähettänyt kirjoja? Toivat — ja siinä teille illegaalista! Katsokaa, olkaa hyvä, millaiset oivalliset polkupyörät! — sanoi Vladimir Iljitš tarkastellen niitä, pumpaten renkaihin ilmaa ja kiinnittäen muttereita.— Voi sitä äitiä! Kylläpä teki mainion lahjan! Nyt olemme Nadjan kanssa itse itsemme herroja. Emme lähdekään junalla, vaan pyörillä.

Miten Vladimir Iljitš iloitsikaan tästä äidin yllättävästä lahjasta. Ja kaikille oli selvää, että Vladimir Iljitš iloitsi eniten sen huomion johdosta, jota hänen äitinsä ja toiset omaiset osoittivat hänelle ja Nadežda Konstantinovnalle. Se oli hänelle erittäin mieluista ja liikuttavaa.

Nadežda Konstantinovna aivan loisti ja iloitsi Vladimir Iljitšin riemun johdosta.

— Lähden kirjoittamaan kirjettä äidille ja te lähetätte sen kirjattuna,— sanoi hän minulle ja nousi nopeasti täysihoitolan toiseen kerrokseen, missä oli heidän huoneensa.

— Iloitsee kuin lapsi! — kuiskasi Nadežda Konstantinovna minulle.— Rakastaa äitiä tavattomasti, mutta ei odottanut tällaista huomaavaisuutta kaikilta omaisilta ja on nyt riemuissaan...

Nousimme yläkertaan, missä Nadežda Konstantinovna laitto selkäreppuihin kaikkea välttämätöntä matkaa varten.

— Me kiinnitämme tämän kaiken minun polkupyöräni tavaratelineelle. Nyt niitä ei tarvitse ottaa selkään. Tässä kirje. Olkaa hyvä, lähettäkää se heti, älkää vain unohtako! — sanoi Vladimir Iljitš minulle.

Keskusteltuamme kaikesta ja sovittuamme osoitteesta sähköitä ja kirjeitä varten laskeuduimme pääportaista alas.

— Näkemiin, toverit! Nadja, istu! — huudahti Iljitš ja ponnahti nopeasti polkupyörälle.

Nadežda Konstantinovna kumarsi meille ja ajoi varmana hänen perässään, ja he nopeasti katosivat näkyvistä vehmaiden maisemien keskellä kiemurtelevan maantien mutkan taakse.

